

Nr 27

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 12 februari 1943 (nr 44) om kupongskatt; given Stockholms slott den 30 december 1955.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att antaga härvid fogat förslag till förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 12 februari 1943 (nr 44) om kupongskatt.

GUSTAF ADOLF

C. E. Sträng

Propositionens huvudsakliga innehåll

För aktieutdelningar, som utbetalas till utomlands bosatta personer och utländska bolag, erlägges sedan år 1943 en särskild kupongskatt med 20 procent av utdelningen i stället för den statliga skatt för inkomst och förmögenhet, som enligt tidigare gällande regler påfördes mottagaren. I propositionen föreslås, att skattesatsen för kupongskatt fr. o. m. den 1 januari 1957 skall höjas till 30 procent av utdelningen.

Förslag

till

förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 12 februari 1943 (nr 44) om kupongskatt

Härigenom förordnas, att 2 § förordningen den 12 februari 1943 om kupongskatt skall erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives.

(Nuvarande lydelse)

2 §.

Kupongskatt skall utgå med *tjugu* procent av utdelningen.

(Föreslagen lydelse)

2 §.

Kupongskatt skall utgå med *trettio* procent av utdelningen.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1957 och skall äga tillämpning å aktieutdelning, som blivit tillgänglig för lyftning nämnda dag eller senare.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Maj:t
Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 30 de-
cember 1955.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ANDERSSON, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NORDENSTAM, LINDSTRÖM, LANGE, LINDHOLM.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Sträng, anmäler fråga om *höjning av procentsatsen för kupongskatt* samt anför följande.

Inledning. Utomlands bosatta fysiska personer samt utländska bolag skall i allmänhet inte betala inkomstskatt för aktieutdelningar, som de lyfter från svenska aktiebolag. Förmögenhetsskatt påföres inte heller för det kapital som nedlagts i aktierna. På nu nämnda aktieutdelningar uttages i stället såsom källskatt en särskild kupongskatt om 20 procent.

I en inom finansdepartementets rättsavdelning upprättad *promemoria* av den 8 oktober 1955 har framlagts förslag om höjning av procentsatsen för kupongskatt.

Över promemorian har efter remiss *yttranden* avgivits av bank- och fondinspektionen, kammarrätten, kommerskollegium, statskontoret, riksräkenskapsverket, kupongskattenämnden, överståthållarämbetet, länsstyrelserna i Göteborgs och Bohus samt Malmöhus län, Svenska bankföreningen, Sveriges industriförbund ävensom Sveriges allmänna exportförening. I flertalet *yttranden* har vitsordats att skäl finnes för en höjning av procentsatsen.

Jag anhåller att nu få upptaga denna fråga.

Gällande bestämmelser m. m. Bestämmelser angående kupongskatt är meddelade i *förordningen den 12 februari 1943 (nr 44) om kupongskatt*. Kupongskatten är avsedd att komplettera den vanliga beskattningen i sådana fall, då frihet från skyldighet att i vanlig ordning utgöra statlig inkomstskatt eller statlig förmögenhetsskatt för utdelning å svenska aktier eller för däri nedlagd förmögenhet medgivits aktieägaren. Detta gäller, som nyss antytts, fysiska personer, som inte är bosatta här i riket eller stadigvarande vistas här, samt utländska juridiska personer, om inkomsten inte utgör inkomst av rörelse som bedrivits i Sverige. Kupongskatt uttas jämväl i vissa andra fall, nämligen då fråga är om bulvanförhållanden eller andra åtgärder vidtagna i syfte att vinna obehöriga skattelättnader i de hänseenden det här gäller.

Kupongskatt skall enligt 2 § av förordningen utgå med 20 procent av utdelningen. Genom dubbelbeskattningsavtal med åtskilliga länder har emellertid överenskommits, att kupongskatten i vissa fall skall uttas efter en lägre procentsats än 20 eller undantagsvis helt bortfalla.

För att besluta i vissa ärenden angående kupongskatt finns en av Kungl. Maj:t utsedd nämnd, kupongskattenämnden. I övrigt handhaves ärenden rörande kupongskatt av ett särskilt under överståthållarämbetet lydande organ, kupongskattekontoret.

Skattesatsen för kupongskatt har varit oförändrad sedan denna skatt infördes vid 1943 års riksdag.

I proposition nr 12 till nämnda års riksdag återgavs beträffande skattesatsens höjd till en början vissa uttalanden i en år 1939 av finansdepartementets skatteberedning avgiven promemoria. Däri anmärktes, att med bortseende från ortsavdrag o. dyl. — vilka inte förekom för i utlandet bosatta personer — skattesatsen för de statliga inkomstskatterna sammanlagt i de lägsta skikten beträffande enskilda personer för det dåvarande uppgick till 11,75 procent, vartill kom förmögenhetsskatten. Motsvarande siffra utgjorde för utländska juridiska personer 30 procent. Skattesatsen, som givetvis borde vara enhetlig, föreslogs till 15 procent. Även en skattesats av 20 procent syntes enligt promemorian kunna diskuteras.

I vissa yttranden, däribland dem som avgavs av Sveriges industriförbund och kommerskollegium, förordades en skattesats av 20 procent.

Dåvarande chefen för finansdepartementet uttalade i propositionen, att i då rådande läge och med den skärpning av skattesatserna som vidtagits syntes en lägre skattesats än 20 procent inte böra ifrågakomma. Å andra sidan förklarade sig departementschefen inte för det dåvarande vilja föreslå en än högre skattesats.

I detta sammanhang torde få erinras om vissa överväganden rörande skattesatsen för *utskiftningskatt* enligt förordningen den 27 juni 1927 (nr 321). Utskiftningskatt erlägges av svenskt aktiebolag, som utskiftar tillgångar i samband med bolagets upplösning eller nedsättning av aktiekapitalet eller som under vissa förutsättningar förvärvar egna aktier, och skatten träffar det utskiftade eller såsom utskiftat ansedda beloppet, i den mån detta inte är att anse som återbäring av belopp, som tillskjutits av aktieägarna. Den är alltså en skatt på besparade vinstmedel, vilka inte i vanlig ordning utdelas och därför inte kan bli föremål för inkomstbeskattning hos aktieägarna.

Utskiftningskatt uttogs ursprungligen med fem procent av det beskattningsbara beloppet. I ett till grund för utskiftningskatteförordningen ligande betänkande uttalades, att skatteprocenten vid utskiftningskatten borde vara lika med den skatteprocent, som i genomsnitt skulle ha erlagts av delägarna, därest de besparade vinstmedlen under bolagets bestånd i vanlig tid och ordning utdelats.

Skattesatsen höjdes sedermera år 1938 till 12 procent och år 1940 till 30 procent, varvid i båda fallen såsom skäl för höjningen åberopades de skärpningar i den direkta beskattningen, särskilt den statliga, som under tiden inträtt.

Genom beslut vid 1950 års riksdag fastställdes utskiftningsskatten vid nuvarande nivå eller 40 procent av det beskattningsbara beloppet. I den till grund för beslutet liggande propositionen, nr 240, erinrades om att den på aktiebolagen lagda utskiftningsskatten var avsedd att utgöra ett komplement till aktieägarnas inkomstbeskattning. Från denna utgångspunkt tedde det sig naturligt, att man vid fastställandet av utskiftningsskattens storlek i första hand undersökte vilken inkomstbeskattning av tillgångarna i fråga, som skulle ha uppkommit hos aktieägarna, därest tillgångarna överförts till aktieägarna genom utdelning i stället för genom utskiftning. I detta hänseende redovisades i propositionen en utredning, som i första hand avsett vissa större bolag. Av utredningen framgick, att antalet aktieägare i de undersökta bolagen, till den del aktieägarna var fysiska personer, fördelade sig med ungefär lika delar på personer i inkomstlägen över och under 20 000 kronor. Av de hos fysiska personer befintliga aktierna ägdes ungefär 3/4 av personer med inkomst över 20 000 kronor, medan blott 1/4 ägdes av personer under denna inkomstnivå. Även med beaktande av de invändningar, som kunde andragas mot för vittgående slutsatser på grundval av nämnda utredningsresultat, fann dåvarande chefen för finansdepartementet att en utskiftningsskatteprocent av 40 var riktigare avvägd än den dittillsvarande.

Bevillningsutskottet uttalade i sitt över propositionen avgivna betänkande, nr 62, att en höjning av utskiftningsskatten från 30 till 40 procent innebär en anpassning av beskattningen av utskiftade medel efter den inkomstbeskattning, som drabbade till aktieägare utskiftade vinstmedel. Utskottet tillstyrkte förslaget.

Beskattning av aktieutdelningar i vissa andra länder. I flertalet främmande länder uttages skatt å utdelning av aktier i inhemska bolag, som tillfaller utomlands boende fysiska personer eller utomlands hemmahörande juridiska personer. Beträffande sättet för uttagande av skatten och dess beräkning företer emellertid de skilda skattesystemen stora olikheter.

I några fall tillämpas, liksom i Sverige, en definitiv källskatt. Så är t. ex. fallet i Norge, där sådan skatt utgår med 25 procent av utdelningsbeloppet.

Merendels utgår emellertid skatten å sådan utdelning varom fråga är efter samma principer och samma skattesatser, som gäller för det fall den utdelningsberättigade är bosatt eller hemmahörande i vederbörande stat. Detta är förhållandet i flera länder inom det brittiska imperiet och vidare sådana europeiska länder som Finland och Belgien. Därvid har det utbetalande bolaget i regel att vid utdelningen avdraga skatt efter en viss fast skattesats. I Finland och Belgien sker t. ex. en förskottsuppbörd med 30 procent av utdelningsbeloppet. Den slutliga skatten bestämmes efter deklaration i vanlig ordning, varvid den förskottsvis inbetalade skatten avräknas.

I USA tillämpas i fråga om utdelningar till utlandet en kombination av de förut angivna två principerna. Då inkomsten från USA — vari även inräknas annan inkomst än inkomst av aktieutdelning — för ett år understiger § 15 400, utgår en definitiv källskatt med 30 procent av aktieutdelningens belopp. Därest inkomsten överstiger nämnda belopp, skall inkomsten deklareraras i vanlig ordning och skattlägges efter eljest tillämpliga skattesatser.

Promemorian. I promemorian framhålles, att kupongskatten är avsedd att för utländska innehavare av svenska aktier utgöra en motsvarighet till den skatt för inkomst och förmögenhet som uttas av svenska aktieägare. Skattesatsen för kupongskatt blev också, påpekas det vidare, bestämd med hänsyn till storleken av de statliga inkomst- och förmögenhetsskatter som erlades vid tiden för kupongskatteförordningens tillkomst år 1943.

I fortsättningen erinras om att den statliga beskattningen av fysiska personer för inkomst och förmögenhet blivit avsevärt skärpt sedan år 1943. Härom anföres.

Den statliga inkomstskatten uppgår visserligen i det proportionella bottenskiktet, d. v. s. då den beskattningsbara inkomsten uppgår för gift skattskyldig till högst 8 000 kronor och för annan skattskyldig till högst 4 000 kronor, inte till mer än 13,2 procent. Icke minst med tanke på stegringarna i den allmänna inkomstnivån förefaller det emellertid föga realistiskt att räkna med att aktieutdelningar annat än i enstaka undantagsfall faller inom det proportionella bottenskiktet. Sålunda visar den förut omtalade, i samband med 1950 års höjning av utskiftningsskatten företagna undersökningen, att aktierna i vissa större bolag till ungefär 3/4 ägdes av personer med inkomst över 20 000 kronor. Med hänsyn till den utveckling som ägt rum sedan 1950 torde man kunna anta att det övervägande antalet aktieutdelningar numera går till personer med över 25 000 kronors årsinkomst. I dessa inkomstlagen utgör den statliga marginals-katten för gifta skattskyldiga 38,5 procent eller högre. Härtill kommer förmögenhetsskatten. Det torde inte vara möjligt att med någon större exakthet ange vilken förmögenhetsskatt som genomsnittligt utgår på kapital som nedlagts i svenska aktier. Det må anmärkas, att redan på en förmögenhet av 100 000 kronor utgår förmögenhetsskatt om 250 kronor, motsvarande drygt 6 procent av kapitalinkomsten beräknat efter en förräntning av fyra procent.

De synpunkter som inverkar på kupongskattens höjd är enligt promemorian till större delen desamma som varit bestämmande i fråga om utskiftningsskatten. Sistnämnda skatt utgår, framhålles det vidare, på besparade vinstmedel, vilka inte i vanlig ordning utdelas och därför inte kan bli föremål för inkomstbeskattning hos aktieägarna. I promemorian erinras om att utskiftningsskatten har höjts flera gånger under hänvisning till skärpningar i inkomstbeskattningen och att den redan år 1950 bestämdes till 40 procent.

Ytterligare erinras om de bestämmelser i vissa andra länder, för vilka rerogörelse nyss lämnats. Av dessa bestämmelser framgår enligt promemorian att man i de nämnda länderna genomgående försökt uttaga samma skatt på aktieutdelningar till utlandet som på utdelningar till inhemska aktieägare.

Av det anförda drages i promemorian den slutsatsen att den nuvarande skatteprocenten för kupongskatt är relativt sett för låg. I anslutning härtill anföres följande.

Därest denna skatt skall kunna fylla det avsedda ändamålet, bör skatteprocenten i allt fall inte vara lägre än 30. Skäl kan också anföras för att gå än längre och, i analogi med vad som gäller utskiftningskatten, bestämma skattesatsen till 40 procent. Även detta alternativ kan följaktligen övervägas. Kupongskatten skulle därvid sannolikt alltjämt ligga under den statliga marginalskatten för inkomst såvitt angår flertalet svenska aktieägare. Det kan emellertid å andra sidan inte uteslutas att den för vissa grupper av sådana aktieägare skulle helt motsvara eller något överstiga marginalskatten.

Sammanfattningsvis uttalas, att en höjning av kupongskatten å ena sidan inte synes böra innebära att skattesatsen sättes lägre än till 30 procent men att å andra sidan en högre skattesats än 40 procent inte synes böra ifrågakomma.

Det föreslås, att den högre skattesats, som kan komma att beslutas, skall gälla beträffande utdelningar, som blivit tillgängliga för lyftning den 1 juli 1956 eller senare.

Yttranden. Vid remissbehandlingen har, såsom tidigare antytts, i flertalet yttranden vitsordats att skäl finnes för att höja procentsatsen för kupongskatt. Härvid har en skattesats av 40 procent godtagits av bank- och fondinspektionen, kammarrätten, statskontoret och riksräkenskapsverket. Bank- och fondinspektionen har emellertid även förklarat sig kunna tillstyrka en skattesats av 30 procent. Kommerskollegium, länsstyrelserna i Göteborgs och Bohus samt Malmöhus län, Sveriges industriförbund och Sveriges allmänna exportförening uttalar, att höjningen bör begränsas till 30 procent. Sistnämnda två organisationer förordar emellertid i första hand, att skattesatsen bibehålles vid nuvarande nivå. I samma riktning uttalar sig kupongskattenämnden, överståthållarämbetet och Svenska bankföreningen.

Kammarrätten finner — med hänsyn till kupongskattens syfte att komplettera den statliga beskattningen av aktieutdelningar i sådana fall, då aktieägaren befriats från statlig inkomstskatt och förmögenhetsskatt, samt till den skärpning av de statliga inkomst- och förmögenhetsskatterna och av utskiftningskatten, som skett efter kupongskatteförordningens tillkomst — att en höjning av skattesatsen för kupongskatt synes motiverad. Emellertid kan det befaras, att en höjning av kupongskatten kunde komma att ogynnsamt påverka intresset utomlands att i Sverige investera kapital. Ur denna synpunkt anser kammarrätten viss försiktighet böra iakttagas vid en ändring av kupongskatten. Dessa mot varandra stridande skäl anses dock ha endast begränsad betydelse på grund av de mellan Sverige och andra länder slutna dubbelbeskattningsavtalen. Och dessa skäl kommer att ytterligare förlora i betydelse i den mån nya sådana avtal ingås. I yttrandet anföres vidare.

Den statliga inkomstskatten utgår för fysiska personer, oskifta dödsbon och familjestiftelser efter en progressiv skala upp till 65 procent. Vid en uttagning av 110 procent å grundbeloppet uppgår marginalskatten för gifta personer till 27,5 procent, när den beskattningsbara inkomsten överstiger 12 000 kronor, till 33 procent, när inkomsten överstiger 16 000 kronor, till 38,5 procent, när inkomsten överstiger 20 000 kronor, och till 44 procent, när inkomsten överstiger 30 000 kronor. För övriga nu nämnda skattskyldiga är marginalskatten 29,7 procent, när den beskattningsbara inkomsten överstiger 10 000 kronor, 33 procent, när inkomsten överstiger 12 000 kronor, 37,4 procent, när inkomsten överstiger 16 000 kronor, och 41,8 procent, när inkomsten överstiger 20 000 kronor. Då såsom i den remitterade promemorian anförts huvuddelen av de enskilda svenska personer, som uppbära aktieutdelningar, torde hava en beskattningsbar inkomst å 25 000 kronor och därutöver samt marginalskatten i detta inkomstläge utgör lägst 38,5 procent för gifta och lägst 41,8 procent för övriga, kan det ur denna synpunkt synas befogat att höja kupongskatten för enskilda personer samt oskifta dödsbon och familjestiftelser till åtminstone 35 procent. Med hänsyn till den statliga förmögenhetsskatten torde ej heller en skattesats av 40 procent kunna anses för hög. För utländska juridiska personer (utom de ovan nämnda ävensom försäkringsanstalter, som driva livförsäkringsrörelse, för vilka sistnämnda gäller en skattesats av endast 10 procent) utgör den statliga inkomstskatten vid 1956 års taxering 45 procent samt från och med 1957 års taxering 50 procent. För dessa skattskyldiga saknas i anledning härav skäl att bestämma kupongskatten lägre än till 40 procent. Då det icke är sannolikt, att utländska försäkringsanstalter i större utsträckning inneha aktier i svenska aktiebolag, torde emellertid vid en ändring av kupongskatten hänsyn icke behöva tagas till sådana skattskyldiga.

Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län framhåller, att på grund av ingångna dubbelbeskattningsavtal frågan om kupongskattens höjd synes vara av begränsad statsfinansiell räckvidd. I likhet med departementspromemorian anser emellertid länsstyrelsen riktigt, att skatten nu höjes. Härvid bör dock beaktas att effekten därav kan för skattskyldig, som drabbas av höjningen, bliva skiftande, beroende på hur utdelningen beskattas i hans eget hemland. Länsstyrelsen finner det med hänsyn till föreliggande omständigheter rimligt, att skattesatsen nu icke höjes över 30 procent.

Länsstyrelsen i Malmöhus län finner, att flera skäl talar för en procent-sats av 40, vilket torde innebära en matematiskt riktig anpassning efter nu rådande skattetryck.

Länsstyrelsen ifrågasätter dock om icke även andra skäl än nyss berörda bör påverka valet av uttagningsprocent samt yttrar vidare.

Viss ojämnhet i beskattningen av inom och utom riket bosatta lär vara ofrånkomlig av praktiska skäl. Utan all jämförelse i övrigt må t. ex. erinras om att den s. k. artistskatten år 1952 höjdes från 10 till endast 20 %.

Till övervägande del torde kupongskatt erläggas av utländska intressenter i svenska aktiebolag. Med tanke på rådande brist av inhemskt nytt spar-kapital, som erfordras för högrationalisering, vill länsstyrelsen icke under-låta framhålla att en kraftig höjning av kupongskatten kan medföra risk för hemtagning av utländskt kapital, som är placerat i svenska aktier, och minskat intresse för nya dylika investeringar. Visserligen torde de problem, som uppstå i detta sammanhang, i viss omfattning kunna regleras genom dubbelbeskattningsavtalen, men den psykologiska verkan, som en fördubb-

ling av uttagningsprocenten för kupongskatt skulle kunna medföra, torde motivera att den strikt matematiska beräkningen frångås till förmån för en något lägre uttagningsprocent.

Med tanke på att den procentsats efter vilken kupongskatt för närvarande utgår ligger väsentligt under den genomsnittsprocent som drabbar utdelningar vid taxering till statlig inkomstskatt, vill länsstyrelsen icke helt motsätta sig förslaget, men anser det önskvärt, att höjningen tills vidare begränsas till en uttagningsprocent av 30.

Kommerskollegium erinrar om de skäl som föranledde till att kupongskatten infördes år 1943. Kollegium yttrar bl. a.

I detta hänseende må erinras om att före nämnda år i utlandet bosatta fysiska personer samt utländska bolag för utdelning å aktier i svenska bolag och för förmögenhet, som utgjordes av sådana aktier, beskattades efter samma regler som voro tillämpliga för här i landet bosatta fysiska personer och svenska bolag. Eftersom de utländska rättssubjekten vanligen icke hade annan inkomst eller förmögenhet, kommo deras här i riket utgående skatter i allmänhet att beräknas efter skatteskalans nedre del, där marginalskatten är förhållandevis låg. En sådan ordning vore enligt kollegii uppfattning naturlig mot bakgrunden av att vederbörande väl i övervägande antalet fall var skattskyldig för hemtagna belopp i det land, där han var bosatt, varför han i skattehänseende ej torde ha blivit förmånligare ställd än här i riket domicilierade med motsvarande inkomst- och förmögenhetsförhållanden. När kupongskatten infördes, var avsikten ej heller att skärpa beskattningsreglerna för ifrågavarande grupp; den tillkom främst därför att tvångsmedel saknades för uttagande av påförda skatter. Den för kupongskatten slutligen bestämda procentsatsen — 20 — avpassades också under hänsynstagande till nu angivna princip.

På grund av det anförda anser kollegium riktpunkten böra vara den, att kupongskatten icke skall höjas i vidare mån än som kan föranledas av inträdda skatteskärpningar för de inkomsttagare och förmögenhetshavare här i riket, vilka kan hänföras till det lägre skiktet i taxeringshänseende, samt till genomförda — mera varaktigt gällande — höjningar av aktiebolagskatten. Kollegium kan därför icke finna det riktigt att såsom grund för höjning av kupongskatten åberopa den omständigheten att utskiftningskatten blivit avsevärt höjd. Sistnämnda skatt avser nämligen här i riket bosatta aktieägare och utgör ett komplement till beskattningen i Sverige av deras övriga inkomster.

I yttrandet anföres vidare.

Av promemorian framgår att statsmakterna, då kupongskattens storlek första gången skulle fastställas, utgingo från skatteförhållandena vid tiden för andra världskrigets utbrott, då skattesatsen för de statliga inkomstskatterna i de lägsta skikten var 11,75 procent, vartill kom förmögenhetsskatten, och då bolagsskatten uppgick till 30 procent. Förmögenhetsskatten utgick, beräknad på en förmögenhet av respektive 50 000, 100 000 och 200 000 kronor samt efter en förräntning av 4 procent, till respektive 4,82, 4,9 och 4,9 procent av utdelningen. Den sammanlagda skatten var sålunda vid angivna förutsättningar respektive 16,57, 16,65 och 16,65 procent av utdelningen. Den statliga inkomstskatten i de lägsta skikten är numera 13,2 procent, och förmögenhetsskatten utgår, beräknad på utdelningen och efter nämnda förräntning, med respektive 0, 6,25 och 14,38 procent beträffande

förmögenheter av nyss omfördäld storlek. Den sammanlagda skatteprocenten är sålunda för närvarande respektive 13,2, 19,45 och 27,58. Utgående från dessa siffror och med beaktande av att bolagsskatten varaktigt höjts från 30 till 40 procent, torde en höjning av kupongskatten till 30 procent vara tämligen väl avvägd ur de synpunkter som hittills framdragits.

Liknande synpunkter framföres av *kupongskattenämnden* och *Sveriges industriförbund*.

I anslutning härtill påpekar *kupongskattenämnden*, att en höjning av procentsatsen torde få ringa praktisk betydelse. För utdelningar till personer, bosatta i länder med vilka avtal till undvikande av dubbelbeskattning ej ingåtts, hade under år 1954, enligt vad nämnden inhämtat, erlagts kupongskatt med 881 064 kronor. Om procentsatsen höjdes till 30, skulle detta betyda en ökning av kupongskatten med 440 532 kronor och om procentsatsen höjdes till 40 procent, skulle skatteintäkterna öka med 881 064 kronor.

Nämnden anmärker ytterligare, att en höjning av kupongskatten huvudsakligast skulle drabba en enda skattskyldig, nämligen en i Mexiko bosatt person.

I de yttranden som avgivits av Sveriges industriförbund, Sveriges allmänna exportförening och Svenska bankföreningen lägges huvudvikten vid de verkningar som en höjning av procentsatsen för kupongskatten skulle kunna få för näringslivet.

Sveriges industriförbund finner, att dessa verkningar är av både positiv och negativ art, samt yttrar vidare.

En hög kupongskatt kan antagas öka benägenheten hos främmande stater att med Sverige ingå avtal för förhindrande av dubbelbeskattning, vilket otvivelaktigt ligger i det svenska näringslivets intresse. Om höjningen skulle få till följd, att utländska investeringar här i riket försvårades, måste emellertid allvarliga olägenheter, särskilt med hänsyn till dagens läge å kapitalmarknaden, befaras. I detta sammanhang bör beaktas, att en eventuell höjning av kupongskatten på grund av redan slutna dubbelbeskattningsavtal med flera kapitalexporterande stater blir utan verkan, såvitt angår aktieägare i dessa stater. Men med åtskilliga andra stater, från vilka kapitalexport icke är utesluten, ha dylika dubbelbeskattningsavtal icke ingåtts. Det ligger därför i Sveriges intresse att icke i konkurrensen om kapital från dessa stater genom en alltför hög kupongskatt komma i sämre läge än konkurrenterna. I Norge utgår kupongskatten såsom i promemorian angives med 25 %. En höjning till 40 % måste enligt Förbundets mening befaras medföra risker, som icke stå i proportion till vad man därigenom kan antagas vinna genom ökade kupongskatteintäkter.

När det gäller att bedöma, vilka verkningar det föreliggande förslaget kan antagas medföra för vår kapitalförsörjning, är det emellertid icke enbart kupongskattens höjd i och för sig som är av intresse. Då man, såsom i allt större utsträckning torde bli nödvändigt, söker sig ut på den utländska kapitalmarknaden, skulle det vara av största värde, om beskattningsförhållandena här i riket, såvitt angår utländska innehavare av svenska aktier, framstode såsom stabila. Det gäller icke blott beträffande stater, med vilka dubbelbeskattningsavtal saknas, utan jämväl då fråga är om kapitalimport från

stater, med vilka sådana avtal slutits. Den utländske kapitalägaren kan icke underlåta att räkna med möjligheten att avtalet häves och att utdelningen å de svenska aktierna därigenom kommer att drabbas av en oreducerad svensk kupongskatt. Denna har under en följd av år utgått med 20 %. Även en höjning av skattesatsen till 25 % skulle vittna om en viss instabilitet i kupongbeskattningen och kunna grunda farhågor för ytterligare höjningar, som skulle oroa den för internationellt verkande beskattningsåtgärder känsliga utländska kapitalmarknaden. Med hänsyn härtill är det enligt Industrieförbundets mening välbetänkt att icke i nuvarande läge med alltmot framträdande finansieringssvårigheter för de svenska företagen vidtaga någon ändring i kupongskatten.

Svenska bankföreningen uttalar, att med de synnerligen stora investeringsbehov, som de senaste framstegen på teknikens område kommer att föra med sig, torde det inom kort bli nödvändigt att i betydligt större utsträckning än nu söka sig ut på den utländska marknaden för att anskaffa erforderligt kapital. Därvid torde man få räkna med kännbar konkurrens från åtskilliga andra länder. En hög kupongskatt måste befaras få till följd, att Sverige kommer efter i denna konkurrens.

Även i bankföreningens yttrande understrykes vikten av att förhållandena på förevarande beskattningsområde för de utländska placerarna framstår som stabila. Sedan kupongskatten nu i mer än tio år utgått med 20 procent, skulle enligt bankföreningens mening även en mindre höjning lätt uppfattas som ett tecken på begynnande instabilitet och väcka farhågor för ytterligare skärpningar. Med den känslighet, som den utländska kapitalmarknaden visar för internationellt verkande beskattningsåtgärder, skulle redan ett sådant orosmoment vara ägnat att försvåra vår kapitalimport.

Slutligen framhåller bankföreningen, att de nu anförda synpunkterna har betydelse ej blott i fråga om länder, där den svenska kupongskatten drabbas med full styrka, utan även beträffande stater, där den föreslagna skattehöjningen på grund av ingångna dubbelbeskattningsavtal skulle bli utan verkan. Den som är bosatt i ett sådant land lär nämligen, uttalar bankföreningen, vid överväganden angående investeringar i Sverige icke underlåta att räkna med risken för att dubbelbeskattningsavtalet uppsäges från någongendera sidan.

Kommerskollegium åter drager på grundval av liknande överväganden den slutsatsen, att kupongskatten icke lämpligen bör överstiga 30 procent. En högre skatt måste enligt yttrandet på längre sikt medföra att företagare i länder, som icke ingått dubbelbeskattningsavtal med Sverige, föredrager att investera kapital annorstädes, något som kan vara till nackdel för svenskt näringsliv.

Sveriges allmänna exportförening upptar även frågan om tidpunkten för ikraftträdandet av en höjd skattesats samt förordar att en eventuell höjning inte skall avse utdelningar, som blir tillgängliga för lyftning före den 1 januari 1957. Samma förslag framföres i yttranden som av *handelskammarna i Stockholm* och *Gävle* avgivits till kommerskollegium. Såsom skäl för förslaget anföres, att flertalet bolag verkställer utdelning under första

halvåret samt att de bolag, från vilka utdelning blir tillgänglig för lyftning först under senare delen av året, skulle, om en höjning trädde i kraft den 1 juli 1956, kunna föranledas till särskilda omdispositioner.

Departementschefen. Kupongskatt erlægges huvudsakligen för sådana utdelningar å svenska aktier som utbetalas till utomlands bosatta fysiska personer eller till utländska bolag. Den är avsedd att motsvara de statliga skatter för inkomst och förmögenhet som eljest skulle ha påförts mottagaren för utdelningen och för det i aktierna nedlagda kapitalet.

Kupongskatten infördes år 1943, och skattesatsen, 20 procent av utdelningens belopp, bestämdes med hänsyn till då utgående statliga skatter för inkomst och förmögenhet. Någon ändring i procentsatsen har därefter inte skett.

I promemorian framhålles, att procentsatsen numera är för låg med hänsyn till de skärpningar av skattetrycket och den ökning av penninginkomsterna som ägt rum sedan år 1943. Därvid anställes även vissa jämförelser med utskiftningsskatten. Denna skatt träffar sådana vinstmedel hos bolagen som inte utdelas i vanlig ordning utan tillgodoföres aktieägarna i form av utskiftning. Procentsatsen för utskiftningsskatten, vilken i princip skall motsvara vad aktieägaren skolat betala i inkomstskatt om beloppen utdelats i stället för att utskiftas, har upprepade gånger höjts och bestämdes år 1950 till 40.

Vid remissbehandlingen har ganska allmänt vitsordats, att den nuvarande skattesatsen för kupongskatt framstår såsom för låg vid en jämförelse med de skatter för inkomst och förmögenhet, till vilka kupongskatten utgör motsvarighet.

I några yttranden har man vänt sig emot den i promemorian verkställda jämförelsen mellan kupongskatten och utskiftningsskatten. Man har därvid påpekat, att utskiftningsskatten i princip skall motsvara marginals-katten för vederbörande svenska aktieägare, medan man i fråga om de aktieutdelningar till utomlands bosatta fysiska personer, som drabbas av kupongskatt, inte har att räkna med annan inkomst och förmögenhet än utdelningen och de aktier till vilka utdelningen hänför sig. Om denna inkomst och förmögenhet skulle beläggas med statlig inkomstskatt och statlig förmögenhetsskatt, skulle man få utgå från skatteskalornas bottenbelopp.

Detta påpekande är i och för sig riktigt. Jämförelsen med utskiftningsskatten är emellertid belysande i förevarande sammanhang, i det att den ger en bild av den ökade skattebelastning som sedan kriget lagts på inkomster av aktieutdelningar. Det är att märka att utskiftningsskatten också drabbar belopp som utskiftas till inkomsttagare, vilka i aktieinnehav har sin huvudsakliga inkomstkälla, och den utgår jämväl på belopp som utskiftas till utländska aktieägare och som, om de utdelats, skulle ha belagts med kupongskatt. Även vid utskiftningsskattens avvägning har man sålunda haft att räkna med att skatt för aktieutdelningar i vissa fall skall beräknas med tillämpning av inkomstskatteskalans botten-skikt. Jag vill i detta samman-

hang ytterligare erinra om att de utdelningar, som belägges med kupongskatt, för en och samma mottagare kan uppgå till stora belopp och att man i sådana fall skulle ha fått tillämpa även de högre skikten i de progressiva skalorna, om inkomst- och förmögenhetsskatt skulle ha påförts aktieägaren i vanlig ordning. Att detta är förhållandet med en avsevärd del av de aktieutdelningar som belägges med kupongskatt, framgår bl. a. av den i kupongskattenämndens yttrande lämnade uppgiften att en höjning av kupongskatten huvudsakligast skulle komma att drabba en enda skattskyldig.

Såsom framhållits i promemorian uttas i vissa andra länder samma skatt på utdelningar till utlandet som på utdelningar till inhemska aktieägare.

På grund av det anförda finner jag uppenbart att procentsatsen för kupongskatten bör höjas. Hur stor höjningen bör vara blir i viss mån en avvägningsfråga. Jämförelserna med de skatter som eljest drabbar inkomster av aktier kunde närmast synas motivera en skattesats av 40 procent. Emellertid skulle en så betydande höjning, såsom också påpekats i promemorian, kunna leda till att vissa aktieägare med små aktieinkomster drabbades förhållandevis hårt. Med hänsyn härtill synes en begränsning till 30 procent vara att föredraga.

Flera remissinstanser har utförligt uppehållit sig vid frågan i vad mån en höjning av procentsatsen för kupongskatt skulle kunna få verkningar för det svenska näringslivet. Man har därvid gjort gällande att en större höjning av kupongskatten skulle kunna försvåra utländska investeringar här i riket. Några remissinstanser har t. o. m. hävdad, att redan den omständigheten att en höjning företas skulle kunna menligt påverka utländska placerares benägenhet att investera kapital i vårt land.

I anledning av dessa uttalanden får jag ånyo erinra om att kupongskattens primära syfte är att för utländska aktieinnehavare vara en motsvarighet till den inhemska statliga beskattningen av inkomst och förmögenhet. Denna beskattnings nivå måste vara avgörande för kupongskattens storlek. Däremot har kupongbeskattningen inte till ändamål att genom ett lägre skatteuttag främja placering av utländskt kapital här i riket. Bland de faktorer som kan inverka på utländska kapitalplaceringar i Sverige torde f. ö. kupongskattens höjd ha endast mindre betydelse. Härtill kommer, att gentemot flertalet kapitalexporterande länder begränsas kupongskatten genom dubbelbeskattningsavtal. Om procentsatsen, som nyss ifrågasatts, inte sättes högre än 30, synes det således inte finnas anledning räkna med att detta får någon verkan på de utländska kapitalplaceringarna i vårt land. Det kan tilläggas att — såsom antytts i några remissyttranden — en höjning av kupongskatten i sin mån kan medverka till ökat intresse för sådana länder att ingå dubbelbeskattningsavtal med Sverige, som hitintills inte gjort detta. Att en sådan konsekvens ligger i linje med det svenska näringslivets intressen är uppenbart.

På grund av det anförda förordar jag att procentsatsen för kupongskatt höjes till 30. Den högre skattesatsen synes i enlighet med vad som föreslagits i några yttranden böra tillämpas fr. o. m. den 1 januari 1957.

Den här förordade höjningen av procentsatsen synes — med beaktande jämväl av de begränsningar som föranledes av dubbelbeskattningsavtalen — kunna förväntas medföra ökade statsinkomster med omkring 500 000 kronor årligen.

Godtages vad jag här förordat, påkallas ändringar i 2 § förordningen om kupongskatt samt i vissa kungörelser som med stöd av 17 § samma förordning utfärdats i anledning av ingångna dubbelbeskattningsavtal.

I enlighet med det anförda har inom finansdepartementet utarbetats förslag till *förordning angående ändrad lydelse av 2 § förordningen den 12 februari 1943 (nr 44) om kupongskatt.*

Föredragande departementschefen hemställer härefter, att nämnda författningsförslag måtte genom proposition föreläggas 1956 års riksdag till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdade hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Harald Häggquist